

Miia Pekkanen
Tukireitti 10-12 B 11, 37130 Nokia
0407791159
nokianluonto@gmail.com

NOK/391/05.00.02/2023

Nokian kaupunki, Kaupunkikehityspalveluiden kirjaamo
Kaupunginvirasto Harjukatu 21, 3 krs, 37100 Nokia
kaupunkikehityspalvelut@nokiankaupunki.fi

Muistutus Harjuniityn seisakealueen asemakaavaehdotukseen

1. Yleistä

Olemme jättäneet edellisen kerran mielipiteen käsiteltävään kaavaan 22.2.2023. Osa mielipiteessämme esittämistämme seikoista on otettu kaavaa edelleen valmisteltaessa huomioon.

Kaavassa ja erityisesti kaavan käsittelyprosessissa on kuitenkin edelleen merkittäviä puutteita ja jopa lainvastaisuuksia.

Keskitymme tässä mielipiteessä kolmeen keskeiseen seikkaan: joukkoliikenteeseen, kaavan käsittelyprosessiin ja luontoarvojen mitätöinnin.

2 Joukkoliikenne ja liityntäpysäköintialueet

Valmisteltu kaava sijoittuu joukkoliikenteen järjestämisen kannalta näennäisesti käyttökelpoiseen kohtaan jo olemassa olevan rataverkon varteen. Tämä luo näennäisen edellytyksen raideliikenteen hyödyntämiselle erityisesti lähijunaliikenteen kehittämisen kautta.

Kaavan valmisteluprosessin aikana Tampereen kaupunkiseudun lähijunaliikenteen mahdollinen kehittäminen on edennyt ja tarkentunut erityisesti Orpon hallituksen ns. raidereformityön kautta. Raidereformityössä on tarkasteltu detaljitasolle asti lähijunaliikenteen kehittämismahdollisuuksia myös Tampereen kaupunkiseudulla (liite 1).

Radan kapasiteettirajoitteiden vuoksi lähijunaliikenteen ulottaminen Tampereelta Harjuniityn seisakkeelle asti ei kuitenkaan ole mahdollista ilman Tampereen ja Nokian välille mahdollisesti rakennettavaa lisäraideparia. Tämän vuoksi Harjuniityn seisakkeen

liikennöinti perustuisi ainoastaan Tampere-Pori ja Tampere-Rauma -junien mahdollisiin pysähtymisiin Harjuniityn seisakkeella. Raideliikenteen tarjonta seisakkeella jäisi erittäin harvaksi.

On selvää, että Harjuniityn alueen joukkoliikenne ei voi perustua pääasiassa raideliikenteen hyödyntämiseen, vaikka tarkasteltava aikajänne ulottuisi hyvin pitkälle tulevaisuuteen. Lisäksi kävelyetäisyys Harjuniityn alueen pohjoisosista Harjuniityn seisakkeelle ylittää kävelyetäisyyden ylärajana pidetyn yhden kilometrin etäisyyden. Ei voi olettaa, että Harjuniityn itäosan asukkaat kulkisivat junalle muutoin, kuin poikkeustapauksissa.

Nokialla keskustan Matkakeskus tulee olemaan liikenteen solmukohta hyvin pitkälle tulevaisuuteen.

Harjuniityn seisakkeen raideliikenteen olematon kehittämispotentiaali asettaa uuteen valoon kaavassa esitetyt henkilöautoille varatut liityntäpysäköintialueet. Henkilöautoille varatun liityntäpysäköinnin painopistealue tulee olemaan jatkossakin Nokian Matkakeskuksen läheisyydessä.

Edellytämme, että kaavaan merkityjä henkilöautojen liityntäpysäköintialueita tarkastellaan uudelleen siten että ne poistetaan kaavasta, tai että niille varatut alueet otetaan mielekkäämpään käyttöön.

Pidämme asemakaavaehdotuksen rakennusmassan kasvattamista 4.000 asukkaalle ylimitoitettuna ja ainutlauisen alueen heikentämisenä ja hävityksenä. Rakennusmassaa on voitava tarkastella ja muuttaa vastaamaan yllä esitettyjen perusteiden mukaista kehitystä.

3 Käsittelyprosessi

Nokian kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta käsitteli kaavaa kokouksessaan 6.5.2026 (liite 2).

Lautakunnan kokouksessaan antaman päätöksen (§ 40) perustelut ovat mielestämme erittäin hyvät ja kattavat. Yhdymme päätöksen perusteluihin ja täydennämme niitä luontoarvojen osalta.

Kiitämme päätösehdotuksen valmistelijoita ja esittelijää erittäin ansiokkaasta työstä.

Nokian kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan 24.1.2024 antamaa lausuntoa ei ole huomioitu kaavan valmistelussa, eikä em. lausuntoa ole esitetty edes kaavaehdotuksen liitteenä olevassa palautteet ja kaavan vastineet -koosteessa.

Esitämme syvän huolemme siitä, että Nokian kaupungin omien virkatyönään työskentelevien asiantuntijoiden lausuntoja ei ole otettu kaavan valmistelussa huomioon.

Olemme huolissamme ympäristöarvojen toissijaisesta asemasta Nokian kaupungin kaavoituksessa. Se ettei kaavassa ole huomioitu ympäristönsuojeluyksikön ehdotuksia, eikä kaavoitus ole vastannut rakennus- ja ympäristölautakunnan 24.1. 2024 antamaan lausuntoon ovat vakavia puutteita.

4. Luontoarvojen laiminlyönti

Kaupungit ovat velvoitettuja toteuttamaan kestäväää kaavoitusta muutenkin kuin korulauseissa. Muun muassa säädetyt valtiokohtaiset vastuulajit sekä EU:n ennallistamisasetus velvoittavat kestäväään kaavoitukseen.

Huomautamme myös Pirkanmaan Maakuntamuseon muinaisjäännösselvitystä ei ole huomioitu niiden arvon ja merkityksen mukaisesti.

Pidämme ympäristönsuojeluyksikön ehdotusten sivuuttamista vakavana laiminlyöntinä. Toteutuessaan kaavaehdotuksen suunnitelma johtaisi lyhytnäköiseen ympäristöpolitiikkaan, mikä ei ole hyväksyttävää. Tavoitteena tulee kaavoituksessakin olla luontokadon etenemisen pysäyttäminen kaikin käytettävissä olevin keinoin.

Kaavoittaja esittää luontoarvojen korvaamista ja ennallistamista. Ne ovat hyviä tavoitteita. Huomautamme, että vuorijalavien siirto Haavistontien levennyksen alta ei kata suunniteltujen hävitysten aiheuttamia menetyksiä.

Toteutuessaan kaavaehdotus johtaisi arvokkaan luonnon hävitykseen ja luontoalueiden pirstoutumiseen, mikä tiedetään suureksi luontokadon aiheuttajaksi. Kaavaehdotuksessa tuleekin pirstomisen sijaan osoittaa alueen lehtojen kytkeytymistä, jolla parannetaan eliölajien säilymistä ja vahvistetaan niiden elinympäristöjä.

Kaavoittaja osoittaa asiantuntemattomuutta vähätellessään suunnittelualueen luontoa nimittämällä sitä metsäksi. Todellisuudessa alueen luontotyypeistä yli 2/3 on lehtoja ja osa kangasmetsistäkin lehtomaisia kankaita.

Kaikki alueen lehtojen luontotyytit ovat uhanalaisia tai silmälläpidettäviä:

- AegT - tuoretta runsasravinteista lehtoa, uhanalaisluokka erittäin uhanalainen (EN)
- MatT - kosteaa runsasravinteista lehtoa, uhanalaisluokitus vaarantunut (VU)
- OMaT - tuoretta keskirasvanteista lehtoa, uhanalaisuusluokitus vaarantunut (VU)
- AthOT - kosteaa runsasravinteista lehtoa, luokitus silmälläpidettävä (NT)
- VRT - keskirasvanteista kuivaa lehtoa, luokitus silmälläpidettävä (NT)

Toteamme, että asemakaavaluonnoksessa Nokianvirran rantaan osoitetusta ja luonnonsuojelualueita halkovasta virkistysreitistä on luovuttu. Kiitämme siitä. Pidämme osoitettuja virkistysreittejä riittävinä muutoin, paitsi itäisen alueen rantaan osoitettujen pistojen määrää ja sijaintia on tarpeen selvittää itäosan uhanalaisiin lajeihin ja herkkiin elinympäristöihin kohdistuvien riskien ehkäisemiseksi.

Lopuksi

Harjuniityn alue on poikkeuksellisen runsaslajinen ja vaihteleva ekosysteemien kokonaisuus, eikä sen biodiversiteetin selviytymismahdollisuuksia tule heikentää. Nykymuodossaan kaavaehdotus vaarantaisi usean direktiivein suojellun lajin, kuten liito-oravan ja eri lepakkolajiemme selviytymismahdollisuudet sekä häiritsisi rauhoitettujen kasvien kuten vuorijalavan, lehtoneidonvaipan, sekä lahokaviosammalen esiintymistä.

Edellytämme, että kaava valmistellaan uudelleen ja että kaavan valmistelussa huomioidaan Nokian kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan 24.1.2024 ja 6.5.2026 antamat lausunnot ja päätökset.

Nokialla 18.5.2026

Miia Pekkanen
Puheenjohtaja
SLL Nokia

Timo Kervinen
Sihteeri
SLL Nokia

Liitteet:

Liite 1 - Tampereen kaupunkiseudun lähijunahankintojen suunnittelu
Liite 2 - Nokian kaupungin rakennus ja ympäristölautakunta 6.5.2026